

REZOLUCJA ⁽¹⁾**w sprawie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w państwach Partnerstwa Wschodniego**

(2013/C 338/04)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Pradze w dniu 7 maja 2009 r.,
- uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Warszawie w dniach 29–30 września 2011 r.,
- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 maja 2011 r.,
- uwzględniając art. 8 i 49 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając traktat lizboński zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, podpisany w Lizbonie,
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2008 r. zatytułowany „Partnerstwo Wschodnie” (COM(2008)0823),
- uwzględniając wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 25 maja 2011 r. pt. „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”,
- uwzględniając komunikaty Komisji: z dnia 5 grudnia 2007 r. zatytułowany „Silna europejska polityka sąsiedztwa”, z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie wzmocnienia europejskiej polityki sąsiedztwa, z dnia 12 maja 2004 r. zatytułowany „Europejska polityka sąsiedztwa – dokument strategiczny” i z dnia 1 marca 2003 r. zatytułowany „Rozszerzona Europa – Sąsiedztwo: nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami”,
- uwzględniając wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 15 maja 2012 r. pt. „Partnerstwo Wschodnie: plan działania w okresie poprzedzającym szczyt jesienią 2013 r.”,
- uwzględniając wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie realizacji nowej europejskiej polityki sąsiedztwa (JOIN(2012)0014), a także towarzyszący mu wspólny dokument roboczy pt. „Wdrażanie europejskiej polityki sąsiedztwa w 2011 r. Sprawozdanie regionalne: Partnerstwo Wschodnie” i sprawozdania na temat postępów osiągniętych w 2011 r. w poszczególnych krajach dotyczące Armenii, Azerbejdżanu, Gruzji, Ukrainy i Mołdawii,
- uwzględniając wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej z dnia 20 marca 2013 r. pt. „Europejska polityka sąsiedztwa: działania na rzecz wzmocnienia partnerstwa”,
- uwzględniając trwające dwustronne negocjacje w sprawie układów o stowarzyszeniu między UE a Armenią, Azerbejdżanem, Gruzją i Mołdawią, a także umowę o partnerstwie i współpracy podpisaną między UE a Białorusią w 1995 r., która nie została jednak ratyfikowana,
- uwzględniając poprzednie rezolucje Parlamentu Europejskiego dotyczące wschodniego wymiaru europejskiej polityki sąsiedztwa oraz Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy,

(¹) Przyjęta w Brukseli w dniu 28 maja 2013 r.

- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru wschodniego ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa ⁽²⁾,
 - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie handlowych aspektów Partnerstwa Wschodniego ⁽³⁾,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego w państwach Partnerstwa Wschodniego, w tym współpracy pomiędzy rządem a społeczeństwem obywatelskim oraz reform wzmacniających pozycję społeczeństwa obywatelskiego,
 - uwzględniając deklarację milenijną Organizacji Narodów Zjednoczonych z września 2000 r. oraz rezolucję Zgromadzenia Generalnego ONZ z dnia 19 października 2010 r. pt. „Dotrzymanie obietnicy: zjednoczeni z myślą o osiągnięciu milenijnych celów rozwoju”,
 - uwzględniając obchody „Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym”, które odbywały się w Unii Europejskiej w 2010 r.,
 - uwzględniając swój regulamin,
- A. mając na uwadze, że termin „ubóstwo” odnosi się do stanu braku dochodów i dostatecznych zasobów materialnych do godnego życia i obejmuje brak odpowiedniego dostępu do podstawowych usług objawiający się wykluczeniem w obszarach takich jak opieka zdrowotna, budownictwo mieszkaniowe, kształcenie i rynek pracy; mając na uwadze, że pojęcie wykluczenia społecznego ma szersze znaczenie i często jest bezpośrednio powiązane z ubóstwem;
- B. mając na uwadze, że Partnerstwo Wschodnie, jako szczególny wymiar europejskiej polityki sąsiedztwa, zostało ustanowione w celu wspierania krajów partnerskich z Europy Wschodniej w wysiłkach na drodze do przeprowadzenia zrównoważonych reform mających na celu polityczne przyspieszenie stowarzyszenia i dalszą integrację gospodarczą z UE;
- C. mając na uwadze, że podczas drugiego szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbył się w Warszawie w dniach 29–30 września 2011 r., szefowie państw i rządów oraz przedstawiciele Armenii, Azerbejdżanu, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy, a także przedstawiciele Unii Europejskiej ponowili swoje zobowiązania do osiągnięcia celów Partnerstwa Wschodniego i kontynuacji jego wdrażania;
- D. mając na uwadze, że podpisanie układów o stowarzyszeniu z Unią Europejską, a zwłaszcza pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu, stworzyłoby nowe szanse dla przedsiębiorców, handlu międzynarodowego i rozwoju rynku;
- E. mając na uwadze, że dostosowanie finansów publicznych w krajach byłego Związku Radzieckiego, w tym w państwach Partnerstwa Wschodniego, do zasad gospodarki rynkowej doprowadziło do dramatycznego spadku wydatków na zdrowie, kształcenie i inne programy społeczne, skutkując gwałtownym wzrostem ubóstwa;
- F. mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniami Komisji za 2011 r. z postępów w Armenii, Azerbejdżanie, Gruzji, Mołdawii i Ukrainie w wielu z tych krajów ponad 30 % ludności żyje poniżej krajowej granicy ubóstwa;
- G. mając na uwadze, że w państwach Partnerstwa Wschodniego wzrosło ubóstwo i wykluczenie społeczne na skutek globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego, w największym stopniu dotycząc najsłabszych grup, tj. osób starszych i niepełnosprawnych;
- H. mając na uwadze, że niedożywienie pozostaje w znacznym stopniu zbyt słabo rozpoznawane i wykrywane oraz podejmowane są niewystarczające działania, aby mu przeciwdziałać, a także że jest ono bezpośrednio powiązane z poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego w państwach Partnerstwa Wschodniego;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0153.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0576.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0276.

- I. mając na uwadze, że niedożywienie ma długotrwałe negatywne skutki oraz upośledza zdrowy rozwój i długotrwałą produktywność ludzi, a zwłaszcza dzieci, u których prowadzi do trudności z uczeniem się i pamięcią, niższego poziomu inteligencji oraz gorszych osiągnięć szkolnych, a także problemów z zachowaniem w dzieciństwie i wieku nastoletnim;
- J. mając na uwadze, że skrajne ubóstwo może prowadzić w niedemokratycznych państwach do poważnej degradacji godności ludzkiej, marginalizacji, dyskryminacji i naruszania praw człowieka;
- K. mając na uwadze, że ubóstwo dzieci może prowadzić jednocześnie do marginalizacji i wykluczenia oraz ma negatywne skutki, jeżeli chodzi o późniejsze wejście na rynek pracy i życie społeczne;
- L. mając na uwadze, że społeczeństwa państw Partnerstwa Wschodniego starzeją się, a przejście na emeryturę pokolenia „wyżu demograficznego” stanowi poważne wyzwanie dla skuteczności reform, a także dla stabilności gospodarczej i wzrostu gospodarczego;
- M. mając na uwadze, że chociaż każde państwo Partnerstwa Wschodniego ma odmienne podejście do walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, należy kontynuować w nich reformy, aby utrzymać konkurencyjność, tworzyć miejsca pracy i walczyć z ubóstwem;
- N. mając na uwadze, że Partnerstwo Wschodnie powinno opierać się na dalszej integracji gospodarczej między UE a jej partnerami, a także na wspieraniu liberalizacji handlu i inwestycji w państwach Partnerstwa Wschodniego, dążąc do ustanowienia sieci pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu;
- O. mając na uwadze, że współpraca w ramach Partnerstwa Wschodniego jest ukierunkowana na pozytywne skutki, służąc jako platforma do wymiany opinii, wypracowywania wspólnych stanowisk w sprawach dotyczących globalnych wyzwań naszych czasów, w tym gospodarki, handlu, walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, oraz zacieśniania stosunków między krajami regionu a UE, a także wzajemnych stosunków między państwami Partnerstwa Wschodniego;
- P. mając na uwadze, że promowanie handlu oraz dostęp do rynku pracy, opieki lekarskiej i podstawowych usług socjalnych to niezbędny aspekt ograniczania ubóstwa;
- Q. mając na uwadze, że usługi socjalne, w szczególności dostęp do usług opieki nad dziećmi, osobami starszymi i innymi osobami niesamodzielnymi, mają zasadnicze znaczenie dla równego udziału kobiet i mężczyzn w rynku pracy, kształceniu i szkoleniu,
- R. mając na uwadze, że bardziej pokojowe, bezpieczne, stabilne i niedotknięte konfliktami regiony będą sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu zainteresowanych krajów, pozwolą wyeliminować przeszkody we współpracy regionalnej oraz stworzą szanse na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w państwach Partnerstwa Wschodniego;
- S. mając na uwadze, że nowa europejska polityka sąsiedztwa ma na celu wspieranie rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, tak aby kraje sąsiadujące z UE mogły handlować, inwestować i powiększać gospodarkę w zrównoważony sposób, ograniczając jednocześnie ubóstwo oraz społeczne i regionalne nierówności, tworząc miejsca pracy dla ludności oraz zapewniając wyższy standard życia;

Polityczne zobowiązanie do ograniczania ubóstwa

1. zachęca wszystkie państwa Partnerstwa Wschodniego, aby rozważyły wyznaczenie wyraźnych i ambitnych celów w obszarze walki z ubóstwem;
2. wzywa wszystkie państwa Partnerstwa Wschodniego, aby przeznaczyły niezbędne środki z budżetu lub alternatywnych źródeł na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a jednocześnie ułatwiły odpowiednim zainteresowanym stronom dostęp do tych środków; wzywa państwa członkowskie UE do udostępnienia niezbędnych środków w następnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020 na finansowanie działań zewnętrznych UE, a zwłaszcza programów Partnerstwa Wschodniego;

3. zachęca wszystkie państwa Partnerstwa Wschodniego do pełnego korzystania z instrumentów finansowych w celu wspierania spójności społecznej i terytorialnej, ze szczególnym uwzględnieniem walki z ubóstwem na obszarach miejskich i wiejskich;
4. podkreśla potrzebę promowania równouprawnienia płci i gospodarczej niezależności kobiet, ze szczególnym ukierunkowaniem na problem większego ryzyka dotknięcia ubóstwem starszych kobiet, mając na uwadze, że zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć, a co za tym idzie – zróżnicowanie emerytur ze względu na płeć, nadal jest jedną z głównych przyczyn, dla których kobiety żyją poniżej granicy ubóstwa na późniejszym etapie życia, podobnie jak osoby samotnie wychowujące dzieci, kobiety niepełnosprawne i kobiety wywodzące się z mniejszości etnicznych;
5. zaznacza, że przyszła konkurencyjność gospodarcza i przyszły dobrobyt państw Partnerstwa Wschodniego zależą przede wszystkim od ich zdolności do pełnego wykorzystania zasobów pracy, które obejmują większy udział kobiet na rynku pracy;
6. podkreśla znaczenie zwalczania ubóstwa wśród osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im równego dostępu do rynku pracy, usuwanie przeszkód w pełnym korzystaniu z ich praw, opracowywanie usług odpowiadających ich potrzebom i zapewnianie im równego dostępu do nowoczesnej opieki lekarskiej;
7. wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do podjęcia zobowiązania do pełnego wyeliminowania niedożywienia, które ma poważne konsekwencje dla zdrowia oraz zwiększa obciążenia i koszty leczenia osób indywidualnych i społeczeństwa;
8. wzywa Unię Europejską do zachęcania państw Partnerstwa Wschodniego do zajęcia się niedożywieniem dzieci i aktywnego zmniejszania poziomów niedowagi i zahamowania rozwoju u dzieci poniżej piątego roku życia poprzez tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych w połączeniu ze społeczną odpowiedzialnością przedsiębiorstw; zaznacza, że takie podejście, które znalazło poparcie w komunikacie Komisji z dnia 12 marca 2013 r. pt. „Zwiększenie roli żywienia matek i dzieci w pomocy zewnętrznej: ramy polityki UE”, nie tylko zapewnia bezpośrednie korzyści społeczne i gospodarcze, lecz również ma długoterminowy wpływ na koszty opieki zdrowotnej;

Walka z ubóstwem poprzez rozwój gospodarczy, handel i integrację regionalną

9. podkreśla to, że handel jest jednym z najskuteczniejszych sposobów wspierania wzrostu gospodarczego, a także jest kluczowym aspektem zrównoważonego rozwoju i poprawy warunków gospodarczych i społecznych w państwach Partnerstwa Wschodniego;
10. dostrzega znaczenie rozwoju gospodarczego, ułatwień w handlu i integracji państw Partnerstwa Wschodniego ze światową gospodarką w obszarze walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym; zwraca uwagę, że kraje uczestniczące w wolnym handlu odnotowały wysoki wzrost gospodarczy i poprawę wskaźników ubóstwa;
11. zachęca do integracji regionalnej między państwami Partnerstwa Wschodniego poprzez rozwój rynków regionalnych w ramach negocjacji i wdrażania porozumień regionalnych, a także umów dwustronnych z Unią Europejską;
12. podkreśla znaczenie negocjacji w sprawie układów o stowarzyszeniu, w tym pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu, jako podstawowego narzędzia stymulującego liberalizację handlu i eliminację przeszkód w handlu w państwach Partnerstwa Wschodniego, a co za tym idzie – podstawowego narzędzia skutecznej i trwałej walki z ubóstwem;
13. wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do włączenia handlu do strategii rozwoju, mając na uwadze, że jest to silny czynnik gospodarczy, który sprzyja ograniczaniu ubóstwa poprzez wspieranie współpracy i integracji regionalnej oraz skuteczne zarządzanie gospodarką, a także poprzez rozwój kapitału ludzkiego, promowanie podstawowych standardów pracy i lepszego dostępu do rynku (zwłaszcza dla osób na obszarach wiejskich);
14. zwraca uwagę, że zniesienie przeszkód w handlu w połączeniu z reformami krajowymi w znacznym stopniu przyczyniłyby się do zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym; podkreśla, że siłę integracji regionalnej napędzają współpraca wykraczająca poza granice i pogłębiona integracja z gospodarką światową;

15. pochwała zobowiązanie większości państw Partnerstwa Wschodniego do zawarcia umów ze Światową Organizacją Handlu (WTO), które stanowią będą oparcie dla wiarygodnej krajowej polityki handlowej i zachętę do poprawy otoczenia regulacyjnego i instytucjonalnego w obszarze handlu;
16. wzywa Unię Europejską i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do wspierania państw Partnerstwa Wschodniego w wysiłkach reformatorskich i działaniach zmierzających do zwiększenia zdolności handlowej w ramach dodatkowej pomocy technicznej i finansowej, a także wzywa Komisję do rozważenia, jak cele te można osiągnąć;
17. podkreśla, że charakter reform polityki handlowej powinien odzwierciedlać szczególne warunki każdego państwa Partnerstwa Wschodniego i powinien wynikać z krajowej debaty z udziałem rządu, sektora prywatnego oraz przedstawicieli pracowników i społeczeństwa obywatelskiego, przy czym reformy te powinny towarzyszyć reformom makroekonomicznym i instytucjonalnym sprzyjającym wzrostowi i propagującym rozwój kapitału ludzkiego;
18. wspiera rozwój podejścia międzysektorowego, które otwiera możliwości działania w wielu powiązanych obszarach polityki, takich jak zatrudnienie, kształcenie, zdrowie, młodzież, budownictwo mieszkaniowe i ochrona socjalna;

Walka z ubóstwem poprzez zatrudnienie, usługi socjalne, kształcenie i szkolenie

19. zwraca uwagę, że walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym musi opierać się na wzroście i zatrudnieniu, a także na nowoczesnej i skutecznej polityce ochrony socjalnej; zwraca uwagę, że w przeprowadzanych przez Eurofound badaniach jakości życia ⁽¹⁾ potwierdzono, iż jednym z najistotniejszych sposobów poprawy jakości życia ludności – przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego włączenia społecznego i zagwarantowaniu spójności społecznej i terytorialnej – jest świadczenie i rozwój usług socjalnych;
20. uważa, że usługi socjalne obejmują ustawowe i uzupełniające systemy zabezpieczenia społecznego i powszechnie dostępne usługi świadczone bezpośrednio na rzecz zainteresowanych osób, mając na celu podniesienie jakości życia każdego; mają one znaczenie dla prewencji, spójności społecznej i włączenia społecznego oraz przekładają się na wdrażanie praw podstawowych;
21. wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do promowania dostępu do osiągalnych, przystępnych, wysokiej jakości usług socjalnych oraz do zagwarantowania niedyskryminującego dostępu do tych usług bez względu na płeć, dochód, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznanie lub poglądy, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną lub warunki zatrudnienia;
22. uważa bezrobocie za jedną z głównych przyczyn ubóstwa wśród ludności w wieku produkcyjnym z państw Partnerstwa Wschodniego i dlatego podkreśla, że polityka w każdym z odpowiednich obszarów powinna być przede wszystkim ukierunkowana na trwałe tworzenie miejsc pracy; podkreśla potrzebę zapewnienia ludziom odpowiedniego kształcenia oraz odpowiednich szkoleń i kompetencji, aby mogli zdobyć konkurencyjne miejsca pracy;
23. zaznacza, że promowanie zatrudnienia rodziców jest kluczowym czynnikiem przeciwdziałania ubóstwu dzieci, ponieważ ubóstwo często jest „dziedziczone”; zachęca do przyjęcia środków służących zapewnieniu rodzicom lepszego dostępu do szkoleń i specjalnych kwalifikacji, wspieraniu rodziców w wejściu na rynek pracy lub powrocie na rynek pracy po przerwaniu kariery, a także udostępnieniu im elastycznego czasu pracy i urlopu;
24. wzywa rządy do wspierania dochodów gospodarstw domowych z dziećmi poprzez ulgi podatkowe, dodatki na dzieci, świadczenia pieniężne, kształcenie, opiekę nad dziećmi oraz dodatki mieszkaniowe dla rodzin ze specjalnymi potrzebami (rodziny wielodzietne, dzieci niepełnosprawne, osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny zastępcze); wzywa UE do promowania standardów pracy i standardów społecznych w swoich stosunkach z partnerami;
25. wzywa do walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym młodzieży poprzez poprawę usług edukacyjnych, zwłaszcza na ubogich obszarach, oraz modernizowanie infrastruktury na potrzeby kształcenia przedszkolnego i szkolnego, a także poprzez nieformalne nauczanie i metody uczestnictwa;

⁽¹⁾ Eurofound – Badania jakości życia <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef09108.htm>

26. wzywa UE do uruchomienia i dalszego rozwoju programów wymiany i szkoleń dla studentów i nauczycieli poprzez zwiększanie synergii między uniwersytetami, ośrodkami szkoleniowymi, organizacjami młodzieżowymi i przedsiębiorstwami; podkreśla znaczenie dostosowania kompetencji do rynku pracy, co umożliwia przejście do inteligentnej, zrównoważonej i sprzyjającej włączeniu społecznemu gospodarki; podkreśla konieczność zwiększenia potencjału młodzieży do znajdowania pracy w obszarze ich zainteresowań, a także do podnoszenia wśród nich świadomości w dziedzinach praw człowieka, polityki w obszarze równego statusu płci oraz ochrony dzieci i osób niepełnosprawnych;
27. zwraca uwagę, że podejmowanie działań w celu usuwania specjalnych przeszkód, które napotyka młode kobiety szukające pracy, musi stanowić główny aspekt progresywnego podejścia do bezrobocia osób młodych; wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do skupienia się na strategiach łączących politykę w zakresie kształcenia i szkolenia z ukierunkowanymi strategiami w dziedzinie zatrudnienia młodych kobiet;
28. podkreśla, że przyszłe ułatwienia wizowe i programy mobilności zapewnią młodzieży z państw Partnerstwa Wschodniego lepsze szanse na zdobycie wykształcenia za granicą i wymianę doświadczeń; wzywa Komisję Europejską do udzielenia państwom Partnerstwa Wschodniego wsparcia technicznego i finansowego w zbliżaniu standardów i poziomów studiów wyższych do obowiązujących w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego;
29. wzywa Unię Europejską do zachęcania państw Partnerstwa Wschodniego do zapewnienia szans młodzieży na szkolenie, staże i przyuczenie do zawodu w czasie studiów, ponieważ większe doświadczenie zawodowe przełoży się na zwiększenie ich szans na zatrudnienie; wzywa rządy państw Partnerstwa Wschodniego do umocnienia na poziomie ustawodawczym mechanizmów ekonomicznych służących zachęcaniu pracodawców do oferowania miejsc pracy absolwentom, a także do proponowania stażów i przyuczenia do zawodu absolwentom i uczniom szkół zawodowych i szkół wyższych;

Walka z ubóstwem poprzez ułatwianie rozwoju MŚP

30. zaznacza, że najważniejszym środkiem ograniczania ubóstwa młodzieży jest wspieranie zatrudnienia młodzieży i tworzenia nowych miejsc pracy poprzez poprawę jakości otoczenia biznesowego dla MŚP; uważa, że rozwój wiedzy i kompetencji z zakresu przedsiębiorczości jest kluczowym aspektem dobrze opracowanych i dobrze wdrożonych strategii krajowych;
31. zwraca uwagę, że przedsiębiorczość wśród kobiet stanowi wartościowe źródło wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy; zatem wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do propagowania przedsiębiorczości wśród kobiet, a także dostępu do finansowania i większej dostępności systemów mentoringu oraz programów szkoleń i kształcenia;
32. wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do znoszenia przeszkód w rozwoju MŚP, w tym zakłócania konkurencji, nieuczciwej konkurencji i monopolów, do zwalczania korupcji organów odpowiedzialnych za rejestrację MŚP, system podatkowy, warunki sanitarne, rejestr gruntów, cła oraz innych organów pełniących funkcje kontrolne, a także do ułatwiania procesu uzyskiwania kredytów bankowych, który często blokuje zbyt wysokie odsetki i skomplikowane procedury;
33. podkreśla, że integracja regionalna, która jest jednym z kluczowych elementów wspierania handlu, zapewnia zachęty do prowadzenia rozsądnej polityki w takich obszarach jak normy, własność intelektualna i ochrona socjalna; podkreśla, że potencjał handlowy wymaga poprawy poprzez wspieranie rozwoju obszarów powiązanych z handlem, w tym takiej polityki sektorowej i podatkowej, która poprawia klimat dla inwestycji, a także poprzez odpowiednie wspieranie rozwoju sektora prywatnego, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw; wyraża poparcie dla rozwoju rynków i instytucji regionalnych między państwami Partnerstwa Wschodniego, zwłaszcza w ramach negocjacji, zawierania i wdrażania dwustronnych lub regionalnych umów z UE;

Systemy emerytalne

34. uważa, że modernizacja systemów emerytalnych powinna zyskać ważne miejsce w programach ograniczania ubóstwa państw Partnerstwa Wschodniego; podkreśla potrzebę utrzymania sytuacji, w której emerytury zapewniają emerytom bezpieczne dochody w odpowiedniej wysokości; zaznacza, że modernizacja systemów emerytalnych powinna odpowiadać zmieniającym się potrzebom społeczeństwa i zapotrzebowaniu na rynku pracy;

35. zwraca uwagę, że krajowi decydenci polityczni w państwach Partnerstwa Wschodniego ponoszą odpowiedzialność za systemy emerytalne; proponuje, aby systemy emerytalne stanowiły skuteczne zabezpieczenie przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym wśród emerytów i zapewniały godziwe warunki życia na emeryturze;
36. uważa, że należy dokonać przeglądu systemów emerytalnych, aby były one finansowo zrównoważone i spójne z innymi systemami emerytalnymi i ulgami podatkowymi;

Opieka zdrowotna

37. przyznaje, że rozwój systemów opieki zdrowotnej odgrywa zasadniczą rolę w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
 38. naciska na obniżenie ryzyka ubóstwa powiązanego ze zdrowiem poprzez dostępny i zrównoważony finansowo system wysokiej jakości opieki zdrowotnej, mając na uwadze potrzeby i trudności grup i osób najbardziej defaworyzowanych;
 39. wyraża obawy, że opinia publiczna nie postrzega niedożywienia jako poważnego ryzyka dla zdrowia publicznego; podkreśla, że działania służące przeciwdziałaniu niedożywieniu powinny być podejmowane na każdym szczeblu, przez rządy, podmioty świadczące opiekę zdrowotną i socjalną, osoby pracujące w tych sektorach i samych zainteresowanych;
 40. wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do wprowadzenia niezbędnych mechanizmów, prowadzenia polityki i stworzenia programów, które pozwolą zagwarantować kompleksowe podejście do zarządzania niedożywieniem we wszystkich placówkach klinicznych i zakładach opieki;
 41. wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do zwiększenia wysiłków w zakresie zapobiegania chorobom przenoszonym drogą płciową i promowania programów profilaktycznych; przypomina, że szczepienia przeciwko żółtacze typu B okazały się dużym sukcesem i doprowadziły do zmniejszenia odsetka chronicznych zakażeń do poziomu poniżej 1 % wśród zaszczepionych dzieci na całym świecie; zwraca uwagę, że zakażenie wirusem HIV często skutkuje wykluczeniem społecznym; wzywa zatem rządy zainteresowanych krajów do opracowania aktywnej polityki w obszarze profilaktyki i leczenia zakażenia wirusem HIV, a także kampanii informacyjnych na temat przenoszenia i zachowań zapobiegających zakażeniu;
 42. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, Radzie, Komisji, wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/ wiceprzewodniczącej Komisji, ESDZ, rządów i parlamentom państw członkowskich i państw Partnerstwa Wschodniego.
-